

Trends in International Migration: SOPEMI - 2004 Edition

Summary in Turkish

Uluslararası Göç Eğilimleri: SOPEMI - 2004 Raporu

Türkçe Özet

GENEL GİRİŞ

John P. Martin
Çalışma, İşgücü ve Sosyal İşler Direktörü

Uluslararası göç yeni bir önem kazanmış olmakla birlikte, bu olguya ait veriler eksik ve mükemmel olmaktan uzak.

Uluslararası göç konusu, yaşlanan nüfuslar ve ulusal ekonomilerin artan küreselleşmesi bağlamında yeni bir önem kazanmış olmakla birlikte, ne yazık ki, göç istatistikleri eksik ve mükemmel olmaktan uzak olmaya devam ediyor. Bunun birkaç nedeni var. Bunlar arasında (ilgili ülkeye bağlı olarak, nüfus kütüklerinden ya da nüfus sayım bilgilerinden, oturma ve çalışma izinlerinden ya da hane halkı anketlerinden) istatistiklerin toplanmasıyla ilgili kurumsal faktörlerden doğan kısıtlamalar, aynı türden göç hareketleri için ülkeler arasındaki izin süresi farklılıkları ve göç konusuna yaklaşımdaki (göçün geçici mi süresiz mi olacağı, vatandaşlığa geçmenin ne kadar kolay ya da zor olduğu, göçmenin kaldığı süre içinde konumunun değişmesinin mümkün olup olmadığı, vb.) farklı politikaları sayabiliriz.

Buna bir çözüm bulunmasına yardımcı olmak için OECD tarafından bir süre önce derlenen yeni bir veritabanı ...

Daha kesin ve güncel istatistikler, mevcut jeopolitik, demografik, ekonomik ve sosyal gerçekliklere daha uygun düşen göçmenlik ve entegrasyon politikalarının oluşturulup uygulanmasına katkıda bulunabilir. Başta uzun bir dönemi kapsayacak derinlemesine araştırmalar olmak üzere somut inceleme ve çalışmaların geliştirilmesi, uluslararası göç istatistiklerinin daha karşılaştırılabilir hale getirilmesi, önemli sorunlar olarak önde duruyor. Bu bağlamda, *Uluslararası Göç Eğilimleri 2004* OECD raporu, göçmen mevcudu üzerine yeni veritabanının sonuçlarının sunulmasına ve bir dizi kutular aracılığıyla göç olgularının ölçümüyle ilgili önemli konular ve sorunlar üzerine bilgilerin güncellenmesine önemli bir katkıda bulunuyor.

... yabancı doğumlular üzerinde oturdukları ülkelere göre ve doğdukları ülkelere göre odaklanıyor.

OECD'nin başlıca göç alan ülkeleri (Avustralya, Kanada, ABD ve Yeni Zelanda) (yabancı doğumlu) göçmenler üzerine istatistikler yayınlarken Avrupa ve Asya'daki OECD ülkeleri bunun yerine (vatandaşlığa dayalı bir ölçütü) esas alarak yabancı kavramını kullanıyor. Bu farklılık, göç istatistiklerinin uyumlandırılmasındaki güçlükleri gösteriyor. İlk kez bu *Uluslararası Göç Eğilimleri* raporunda yabancı doğumlu kişiler üzerinde odaklanılıyor ve 29 OECD üyesi ülke için bunlar hakkında oturdukları ülkelere göre ve doğdukları ülkelere göre karşılaştırılabilir istatistikler sunuluyor. Bu bilgiler sayesinde OECD üyesi ülkelerdeki göçmen nüfuslarının karşılaştırıldığı, ayrıntılı ve güvenilir bir tablo sunulabiliyor ve geçtiğimiz on yıllarda OECD bölgesi içinde ve içine gerçekleşen göç hareketlerinin birikimli sonuçları değerlendirilebiliyor.

Göçmen istatistikleri ile ilgili diğer konular da ele alınıyor.

Çözüme kavuşturulması en güç olan karşılaştırılabilirlik sorunları, göçmen akını istatistikleri ile ilgili olanlar ve ilticacılar, öğrenciler, kayıt dışı göçmenler gibi, bazı somut göçmen nüfuslarıyla ilgili olanlar. Bu sorunlar bu raporun ilk bölümü içerisindeki bir dizi tabloda ele alınıyor. Bunların tümünün paylaştığı ortak nokta ise, göç istatistiklerinin ölçümü ve bunun doğurduğu sorunlar. Ele alınan sorunlar şunlar: *i)* Göçmen akınları nasıl ölçülüyor? *ii)* İlticacılar gerçekte göçmenler mi? *iii)* Göçmen nüfusu nasıl ölçülüyor? *iv)* Net göç nasıl ölçülüyor? *v)* Yabancıların işsizlik oranını vatandaşlarla karşılaştırmak uygun olur mu? *vi)* Yasadışı göçmenlerin sayısı ne kadar? *vii)* Yabancıların kaç yaşadığı ülkede vatandaşlık alıyor? Bu tablolar içindeki bilgilerden, göçmen özelliklerinin tanımlanması ve analiz edilmesinde başvurulan yöntem ve uygulamaların bir dökümü çıkarılabilir ve göç olgusu daha iyi fikir sahibi olmamızı sağlayabilecek bazı olası araştırma konularına ışık tutabilir.

Özel bölümde ilk kez geldikleri ülkelere göre ve eğitim düzeylerine göre tahmini göçmen ve yabancı sayıları veriliyor.

“OECD üyesi ülkelerdeki göçmenlerin ve yabancıların sayımı: Yeni bir perspektif” başlıklı özel bölümde, geldikleri ülkelere göre (gerek üye gerekse üye olmayan ülkeler) tahmini yabancı sayıları sunulup üzerinde çok konuşulan yüksek nitelikli işgücünün uluslararası dolaşımı ve bunun geldikleri ülke üzerindeki etkisi konusunda, başka bir deyişle, “beyin göçü” tartışması hakkında daha iyi bir fikir veriliyor. Bu bölümde yapılan analiz sonuçlarına göre; *i*) Yurtdışında Avrupa’daki OECD ülkelerinde doğmuş olanların yüzdesi, bu ülkelerde (Almanya, İsveç ve Avusturya) yaşayan yabancılardan çok daha yüksek; *ii*) uluslararası göç eğilimi yüksek nitelikli işgücü içinde daha fazla; *iii*) OECD üyesi ülkelerin çoğunda, üçüncü kademe eğitim sahibi göçmenlerin sayısı aynı eğitim düzeyinde bu ülkeden giden göçmenlerin sayısını aşıyor; ve *iv*) üye olmayan ülkeler arasında, yüksek nitelikli işgücünün uluslararası dolaşımından en çok etkilenen ülkeler, başta Afrika ve Karayipler olmak üzere, küçük ve az gelişmiş ülkeler.

Raporda altı çizilen diğer bir husus, son zamanlarda göçmen akınlarının istikrar kazanması yönündeki eğilim...

Her yıl olduğu gibi, bu raporda da göçmenlik hareketleri ve politikalarındaki eğilimler analiz ediliyor. Birkaç yıl arttıktan sonra, OECD üyesi ülkelere yönelik uluslararası göç 2002-2003 yıllarında istikrara kavuşma eğilimi gösterdi. Örneğin, Britanya ya da Hollanda’ya ilticacı akınları büyük ölçüde azaldı ve aynı eğilim belirli OECD ülkelerinde (örneğin, Danimarka’da) ailelerin birleşmesi yoluyla yaşanan göç için de geçerli. Öte yandan, uluslararası insan dolaşımının giderek artan bir oranını, başta nitelikli işgücü olmak üzere, çalışma amaçlı göç oluşturuyor. Örneğin Avustralya ve Fransa’ya yabancı öğrenci, özellikle Almanya ve Britanya’ya ise mevsimlik işçi girişlerinin artması, aynı gelişmenin bir parçası.

... ve son göçmen akınlar içinde Çin ve Rusya vatandaşlarının önemi.

Yakın ülkelerden ve ülkeler arasındaki geleneksel tarihi bağlardan kaynaklanan göç ağır basıyor. Raporda ayrıca bazı milliyetlerin önemi de vurgulanıyor ve özellikle Çin ve Rusya’dan gelen son göçmen akınları analiz ediliyor. Özet metnin son bölümünde dört bölgenin analizi yapılıyor: *i*) Avrupa Birliği’ne giriş çerçevesinde Orta ve Doğu Avrupa ülkeleri, *ii*) Doğu ve Güneydoğu Asya, *iii*) Güney Amerika, ve *iv*) Sahra çölü aşağısında kalan Afrika.

Çalışan nüfus içindeki yabancıların oranı artıyor, ama kadınlar ve gençler işgücü pazarına entegrasyonda güçlüklerle karşılaşılıyor ...

OECD üyesi ülkelerin işgücü pazarlarının incelenmesinden bunların çoğunda yabancıların ve göçmenlerin oranının artmaya devam ettiği, bu eğilimin son ekonomik gerilemeden olumsuz etkilenmediği görülüyor. Raporda ayrıca yabancıların katılım oranları ve onları etkileyen başlıca faktörler de analiz ediliyor. Bu analiz, başta kadınlar ve gençler olmak üzere, göçmenlerin işgücü pazarına tam entegrasyon konusunda karşılaştıkları güçlüklerin ciddiyetini ortaya koyuyor.

... ancak bu konuda onlara yardımcı olmaya yönelik yeni önlemler de uyguluyor.

Bu raporda ayrıca OECD üyesi ülkeler tarafından benimsenen başlıca göçmenlik politikalarının bir dökümü de sunuluyor. Birkaç ülkede yabancıların ve göçmenlerin topluma entegrasyonuna yardımcı olmaya yönelik yeni önlemler uygulamaya konmuş bulunuyor. Bunlar “bilgilendirme, teşvikler, yaptırımlar” formülü altında özetlenebilir. Üye ülkeler tarafından alınan önlemler arasında, (örneğin, Fransa ve Portekiz’de) göçmenlerin entegrasyonu ile ilgili gözlem merkezleri kurulması, (Hollanda, Norveç ve Kanada’da) yeni gelenlere dönük entegrasyon programlarında reform, ve (özellikle Avrupa Birliği’nin yeni Direktiflerinde görülen) ayrımcılığa karşı mücadele önlemlerinin artırılması yer alıyor. Üye ülkeler ayrıca göçmen akınlarının daha iyi kontrol altına alınmasının yasal göçmenlerin daha iyi koşullarda yaşamaları ve kalmalarına kolaylık sağlayabileceğini de düşünüyorlar.

Raporda ayrıca göç hareketleri ve politikalarındaki son gelişmelerin ayrıntılı anlatıldığı ülke notları da yer alıyor. Yayının sonundaki istatistik eki, göçmen akınları, göçmenlerin ve yabancıların sayısı, ve vatandaşlık işlemleri hakkında istatistikler içeriyor.

© OECD 2005

Bu özet metin, resmi bir OECD çevirisi değildir.

Bu özet metin, OECD telif hakkı ve yayının aslının ismi belirtilmek koşuluyla çoğaltılabilir.

Değişik dillerdeki özet metinler, aslı İngilizce ve Fransızca dillerinde yayınlanan OECD yayınlarının kısaltılmış çevirileridir.

Bu yayınlar OECD İnternet Kitabevinden ücretsiz olarak temin edilebilir
www.oecd.org/bookshop/

Daha fazla bilgi için, OECD Halkla İlişkiler ve İletişim Müdürlüğü,
Haklar ve Çeviri Birimi'ne başvurunuz.

rights@oecd.org

Faks: +33 (0)1 45 24 13 91

OECD Rights and Translation Unit (PAC)
2 rue André-Pascal
75116 Paris
Fransa

İnternet web sitemiz: www.oecd.org/rights/

